

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Cdo/71/2025
Identifikačné číslo spisu:	1416200096
Dátum vydania rozhodnutia:	30.06.2026
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivan Rumana
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:1416200096.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ivana Rumanu a členov senátu Mgr. Miroslava Šeptáka a JUDr. Branislava Kráľa, v spore žalobcov: 1/ T.. H. R., L. G. X, X., 2/ T.. R. U. R., X.Í. XX, X., 3/ W. G., L. XXa, X., 4/ N.. W. R., L. G. XX, X., všetci žalobcovia zastúpení advokátom Mgr. Petrom Gemeranom, Kocel'ova 17, Bratislava, proti žalovanej: Slovenská republika, v mene ktorej koná Úrad pre územné plánovanie a výstavbu Slovenskej republiky, IČO: 54 669 464, Tomášikova 64A, Bratislava, za účasti intervenienta na strane žalovanej: Mestská časť Bratislava - Karlova Ves, IČO: 00 603 520, Námestie sv. Františka 8, Bratislava, o náhradu škody, vedenom na Mestskom súde Bratislava IV pod sp. zn. 23C/3/2016, v konaní o dovolaní žalobcov 1/ až 4/, proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 31. októbra 2024 č. k. 3Co/5/2023 - 481, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a .

Žalovanému a intervenientovi na strane žalovanej náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) napadnutým rozsudkom zmenil rozsudok bývalého Okresného súdu Bratislava IV zo dňa 24.03.2022 č. k. 23C/3/2016 - 328 (ďalej len súd prvej inštancie) tak, že žalobu zamietol v celom rozsahu. Odvolací súd žalovanej ani intervenientovi nepriznal nárok na náhradu trov konania.

2. Súd prvej inštancie rozsudkom zo dňa 24.03.2022 č. k. 23C/3/2016-328, uložil žalovanej povinnosť zaplatiť pôvodnému žalobcovi 1/ (t. č. nebohý N.. H. R.) a žalobkyni v 2/ sumu 25.600 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne od 05.11.2015 do zaplatenia, do troch dní od právoplatnosti rozsudku a zároveň žalobcom priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Zistil, že žalobcovia žalobu odôvodnili tým, že sú bezpodielovými spoluvlastníkmi nehnuteľností nachádzajúcich sa v katastrálnom území W. P., zapísaných na liste vlastníctva č. XXXX vedenom Okresným úradom Bratislava, a to pozemkov s parc. č. XXX/XX a XXX/XX a rodinného domu so súpisným č. XXXX postavenom na parc. č. XXX/XX, na ul. L. G. XX, XXX XX X. a titulom vlastníctva nehnuteľností sa stali účastníkmi územného konania o umiestnení stavby rodinného domu na

susednom pozemku parc. č. XXX, ktoré bolo začaté na základe návrhu stavebníka J. D., vlastníka parciel č. XXX H. XXX/X (aktuálne parcely č. XXX/X, XXX/X H. XXX/X) hraničiacich s parcelou č. XXX/XX v bezpodielovom spoluvlastníctve žalobcov. Žalobcovia ako účastníci územného konania vedeného na príslušnom stavebnom úrade Mestskej časti Bratislava - Karlova Ves pod č. KV/SÚ/14255/2012/2387/LN, uplatnili námietky voči umiestneniu stavby, v ktorých uviedli, že v súvislosti s navrhovaným umiestnením stavby nie sú dodržané príslušné územnotechnické požiadavky na výstavbu podľa vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 532/2002 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o všeobecných technických požiadavkách na výstavbu a o všeobecných technických požiadavkách na stavby užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie (ďalej len „vyhláška č. 532/2002 Z. z.“), najmä čo sa týka odstupov stavieb podľa § 6 vyhlášky č. 532/2002 Z. z., a to vo vzťahu k rodinnému domu žalobcov postavenom na parc. č. XXX/XX, od ktorého by nová stavba mala byť umiestnená vo vzdialenosti nezodpovedajúcej podmienkam stanoveným vo vyhláške. Mestská časť Bratislava - Karlova Ves námietky žalobcov zamietla a vydala územné rozhodnutie o umiestnení stavby č. KV/SÚ/14255/2012/2387/LN zo dňa 08.10.2012, proti ktorému sa žalobcovia v zákonnej lehote odvolali, pričom popri vecných, resp. hmotnoprávných argumentoch uvedených už v námietkach ďalej uviedli, že stavebný úrad sa náležitým spôsobom nevysporiadal s uplatnenými námietkami žalobcov ako účastníkov konania. Obvodný úrad Bratislava, odbor výstavby a bytovej politiky ako odvolací orgán rozhodol v neprospech žalobcov, t. j. ich odvolanie zamietol a napadnuté územné rozhodnutie o umiestnení stavby rozhodnutím č. A/2013/0492/JAN zo dňa 07.02.2013 potvrdil. Zároveň boli účastníci odvolacieho konania poučení o tom, že proti rozhodnutiu o zamietnutí odvolania nie je prípustné odvolanie a je v inštančnom postupe konečné, pričom súčasne je preskúmateľné súdom; rozhodnutie bolo žalobcom doručené dňa 18.02.2013. Keďže žalobcovia boli názoru, že rozhodnutie Obvodného úradu Bratislava, odbor výstavby a bytovej politiky č. H. zo dňa 07.02.2013, ako aj predošlé prvostupňové rozhodnutie stavebného úradu Mestskej časti Bratislava - Karlova Ves č. KV/SÚ/14255/2012/2387/LN neboli vydané v súlade so zákonom, pričom v dôsledku tohto rozhodnutia boli žalobcovia ukrátení na svojich právach, v zákonnej lehote podali na Krajský súd v Bratislave proti rozhodnutiu správneho orgánu podľa § 247 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku žalobu, ktorou sa domáhali preskúmania zákonnosti rozhodnutia Obvodného úradu Bratislava, odbor výstavby a bytovej politiky č. A/2013/0492/JAN zo dňa 07.02.2013, ako aj o následné zrušenie napadnutého rozhodnutia v spojení s prvostupňovým územným rozhodnutím Mestskej časti Bratislava - Karlova Ves č. KV/SÚ/14255/2012/2387/LN), s vrátením veci ďalšie konanie.

3. Súd prvej inštancie v ďalšom konaní zrušenie veci, v intenciách odvolacieho súdu v uznesení 3Co/326/2018 - 278 zo dňa 30.01.2020, ktorý uložil zamerať sa na zistenie existencie príčinnej súvislosti medzi nezákonným rozhodnutím a škodou, a skúmať, či nezákonné rozhodnutie stavebného úradu o umiestnení stavby bolo tou príčinou, ktorá mala priamo a bezprostredne za následok znehodnotenie nehnuteľnosti žalobcov v dôsledku postavenia susednej stavby, opätovne vyhodnotil dokazovanie a dospel k rovnakému záveru, ako konštatoval v zrušenom rozhodnutí zo dňa 15.06.2017, že medzi nezákonným rozhodnutím a škodou je daná príčinná súvislosť. Poukázal na tok, že Krajský súd v Bratislave rozsudkom č.k. 1S 99/2013-61 zo dňa 16.01.2014, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 21.02.2014 a vykonateľnosť dňa 25.03.2014 rozhodnutie Obvodného úradu Bratislava, odbor výstavby a bytovej politiky č. A/2013/0492/JAN zo dňa 7.2.2013 v spojení s prvostupňovým rozhodnutím Stavebného úradu MČ Bratislava - Karlova Ves č. KV/SÚ/14255/2012/2387/LN zo dňa 8.12.2012 zrušil podľa § 250j ods. 2 písm. a) Občianskeho súdneho poriadku, a to z dôvodu, že rozhodnutie vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci a správny orgán tak vydal protiprávne rozhodnutie. V prípade územného rozhodnutia o umiestnení stavby č. KV/SÚ/14255/2012/2387/LN zo dňa 8.12.2012 sa tak jedná o nezákonné rozhodnutie stavebného úradu o umiestnení stavby, na základe ktorého bolo vydané stavebné povolenie a stavebník začal realizovať stavbu. Následným zrušením nezákonného územného rozhodnutia bola potvrdená skutočnosť, že predmetná stavba bola navrhnutá a realizovaná v rozpore s príslušnými všeobecnými technickými požiadavkami na výstavbu podľa vyhlášky č. 532/2002 Z. z. V stavebnom konaní, ako aj následne vo vyjadrení Ministerstva výstavby a regionálneho rozvoja SR na podnet na preskúmanie rozhodnutia mimo odvolacieho konania správne orgány argumentovali tým, že v stavebnom konaní sa stavba neumiestňuje, ani sa neurčujú odstupové vzdialenosti a že z hľadiska umiestnenia stavby stavebný úrad v stavebnom konaní skúma, či dokumentácia spína podmienky

územného rozhodnutia, pričom v čase konania a rozhodovania o povolení stavby, ako aj v odvolacom konaní bola predmetná stavba umiestnená v zmysle vtedy právoplatného územného rozhodnutia, ktoré bolo záväzným podkladom pre vydanie stavebného povolenia. Ale ani po právoplatnom zrušení nezákonného územného rozhodnutia a vrátení veci na ďalšie konanie príslušné správne orgány neriešili protiprávny stav a nezabezpečili nápravu, Mestská časť Bratislava - Karlova Ves sa po vrátení veci na ďalšie konanie vyjadrila v tom zmysle, že stavebný zákon nepozná opakované konanie o žiadosti o územné rozhodnutie. Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja SR taktiež nevyhovelo podnetu žalobcov na preskúmanie rozhodnutia mimo odvolacieho konania a žalobcami napadnuté stavebné povolenie na predmetnú stavbu ponechalo v platnosti. Vychádzajúc z uvedených skutočností je podľa názoru súdu príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím a škodou nesporne preukázaná, aj napriek právoplatnému stavebnému povoleniu, nakoľko práve na základe predmetného nezákonného rozhodnutia bola stavba v rozpore s územnotechnickými požiadavkami na výstavbu realizovaná. V uvedenom smere súd dodáva, že podmienkou preukázania príčinnej súvislosti medzi nezákonným rozhodnutím a škodou nie je zrušenie všetkých rozhodnutí v správnom konaní súvisiacich s výstavbou.

4. Vo vzťahu k existencii škody, ktorú žalobcovia charakterizovali ako škodu skutočnú, nakoľko sa mala prejavovať v znehodnotení ich nehnuteľnosti, je zjavné, že skutočnou škodou môže byť i zmenšenie existujúceho majetku poškodeného v porovnaní so stavom, aký tu bol pred spôsobením škody, a teda škodou môže byť aj ujma, ktorá znamená zníženie hodnoty veci následkom škodovej udalosti, v danom prípade nezákonného rozhodnutia, oproti stavu pred poškodením. Výšku škody žalobcovia preukázali znaleckým posudkom č. 4/2015 vypracovaným znalkyňou N. H. J. Y., pričom znalecký posudok bol vyhotovený pre účely uplatnenia nároku žalobcov podľa zák. 514/2003. Znalečka stanovila výšku znehodnotenia nehnuteľností, vlastníkmi ktorých sú žalobcovia vo výške 25.621,62 Eur, po zaokrúhlení 25.600,-Eur, ako zo záverov znaleckého posudku vyplynulo. Čo sa týkalo námietky žalovaného, že žalobcami predložený znalecký posudok nespĺňa charakter súkromného znaleckého posudku pre absenciu doložky o tom, že znalkyňa si je vedomá následkov nepravdivého znaleckého posudku, odvolací súd vyslovil, že aj v prípade, že by žalobcami predložený posudok nemal povahu súkromného znaleckého posudku, možno na neho prihliadať ako na iný dôkazný prostriedok v zmysle § 187 ods. 2 C.s.p., t.j. ako na listinu. Vo vzťahu k svetlotechnickému posudku č. 07/2011 vypracovanom N. N. W. sa súd stotožnil s názorom žalobcov, že predmetným posudkom nebola určená hodnota veci a parametre odstupovej vzdialenosti určuje vyhl. č. 532/2002. Krajský súd v Bratislave v konaní vedenom pod. sp. zn. 1S99/2013 otázku umiestnenia predmetnej stavby v súlade s vyhl. č. 532/2002 posúdil aj v súvislosti so svetlotechnickým posudkom č. 07/2011, pre posúdenie škody uplatnenej žalobcami v konaní tento posudok nie je relevantný, nemôže nahradiť rozpor umiestnenia stavby s podmienkami vyhl. č. 532/2002. Z vyššie uvedených dôvodov, keďže mal súd dôvodnosť žaloby preukázanú, tejto v celom rozsahu vyhovel.

5. Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací na odvolanie žalovanej preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 385 ods. 1 C.s.p. na pojednávaní konanom dňa 31.10.2024, na ktorom zopakoval dokazovanie listinnými dôkazmi, a to rozhodnutím mestskej časti Bratislava Karlova Ves o umiestnení stavby zo dňa 08.10.2012, č.j. KV/SÚ/14255/2012/2387/LN, rozhodnutím Obvodného úradu Bratislava o zamietnutí odvolania N. R. a N. R. a potvrdení napadnutého územného rozhodnutia zo dňa 07.02.2013, č. A/2013/0492/JAN, rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo dňa 16.01.2014, č. k. 1S/99/2013-61, rozhodnutím mestskej časti Bratislava Karlova Ves zo dňa 14.05.2013, č. j. KV/SU/6672/2013/780/LN, rozhodnutím Obvodného úradu Bratislava o zamietnutí odvolania N. R. a N. R. a potvrdení stavebného povolenia zo dňa 11.09.2013, č. A/2013/1828/MRV, listom mestskej časti Bratislava - Karlova Ves zo dňa 16.06.2014, odpoveďou Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR na podnet na preskúmanie rozhodnutia v konaní mimo odvolania zo dňa 28.10.2014, znaleckým posudkom 4/2015 a situačným nákresom (č. l. 323, 324), pričom dospel k záveru, že odvolanie žalovanej je dôvodné, a preto napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu v celom rozsahu zamietol. V súvislosti s prechodom kompetencie z ministerstva v oblasti územného plánovania, výstavby a vyvlastnenia pritom konal v zmysle § 40a/ zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy s Úradom pre územné plánovanie a výstavbu Slovenskej republiky ako so zástupcom žalovanej.

6. Odvolací súd už v predchádzajúcom zrušujúcom uznesení zo dňa 30.01.2020, sp. zn. 3Co/326/2018, vychádzajúc zo skutkových tvrdení uvedených žalobcami v žalobe, ako i v ich písomných a ústnych vyjadreniach v priebehu konania, považoval za zrejmé, že svoj nárok odvodzovali od zodpovednosti za škodu v intenciách zákona č. 514/2003 Z. z., t.j. zo zodpovednosti žalovanej za nezákonné rozhodnutie. Za nezákonné pritom označili rozhodnutie Obvodného úradu Bratislava, odbor výstavby a bytovej politiky zo dňa 07.02.2013 v spojení s územným rozhodnutím, nakoľko bolo(i) ako právoplatne zrušené rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo dňa 16.01.2014, sp. zn. 1S/99/2013. Existencia nezákonného rozhodnutia v zmysle § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z., ktorým bolo územné rozhodnutie, voči ktorému podali žalobcovia riadny opravný prostriedok (§ 6 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z.) a toto bolo následne ako právoplatné zrušené rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo dňa 16.01.2014, č. k. 1S/99/2013-61, tak nebola v konaní sporná, a túto nespochybnila ani žalovaná v podanom odvolaní.

7. Odvolací súd v prvom rade konštatoval, že v prípade zodpovednosti štátu podľa zákona č. 514/2003 Z. z. sa vyžaduje, aby nezákonné rozhodnutie alebo niektorý z iných zákonných titulov a vznik škody boli v logickom slede, t. j. aby nezákonné rozhodnutie bolo príčinou a vznik škody, v uplatnenom rozsahu, následkom tejto príčiny. Súdna prax sa zhoduje v tom, že nestačí iba pravdepodobnosť príčinnej súvislosti, či okolnosti nasvedčujúce jej existencii, ale pre úspešné uplatnenie nároku na náhradu škody sa vyžaduje preukázanie kauzálnej súvislosti. *Conditio sine qua non* je, či by škodlivý následok nastal bez nezákonného rozhodnutia. Ak bola príčinou vzniku škody iná skutočnosť, zodpovednosť za škodu nenastáva. Zodpovednosť však nemožno robiť závislou na neobmedzenej kauzalite. Atribútom príčinnej súvislosti je „priamosť“ pôsobenia príčiny na následok, pri ktorej príčina priamo (bezprostredne) predchádza následku a vyvoláva ho. Vzťah príčiny a následku preto musí byť priamy, bezprostredný, neprerušovaný, nestačí iba jeho sprostredkovanosť. Rozhodujúca je vecná súvislosť príčiny a následku, ktorú nemožno riešiť vo všeobecnej rovine, ale vždy v konkrétnych súvislostiach, pričom zodpovednostný titul musí byť príčinou dôležitou, podstatnou, a teda značnou. V danej veci bolo pre vyriešenie zásadnej otázky existencie príčinnej súvislosti medzi nezákonným rozhodnutím a škodou, ktorej danosť žalovaná namietala, rozhodujúce, v čom konkrétnom spočívala majetková škoda, ktorej náhrady sa žalobcovia dovoľávali, a či táto bola v priamej a nesprostredkovanej príčinnej súvislosti s nimi uplatňovaným titulom.

8. Žalobcovia v žalobe skutkovo odôvodňovali škodu tým, že v dôsledku nezákonného rozhodnutia, resp. stavby bez platného územného rozhodnutia, bola znížená hodnota ich rodinného domu, a tým im vznikla škoda. Možno súhlasiť s argumentáciou žalovanej, že podľa skutkových tvrdení viazali žalobcovia existenciu škody na moment realizácie susednej nehnuteľnosti, ku ktorej došlo práve na základe právoplatného stavebného povolenia, a teda nie územného rozhodnutia. Z charakteristiky rozhodnutia o umiestnení stavby totiž vyplýva, že ide o rozhodnutie, ktorým sa stavba priamo nerealizuje, keďže k jej realizácii dochádza až na základe stavebného povolenia; rozhodnutie o povolení stavby je teda rozhodnutím, na základe ktorého boli splnené právne podmienky pre výstavbu susednej nehnuteľnosti a bez jeho existencie by stavebník nemohol stavbu postaviť. Toto rozhodnutie požíva vlastnosť prezumpcie správnosti individuálneho správneho aktu, a teda je potrebné na neho hľadiť ako na rozhodnutie zákonné, dokiaľ nebolo zákonným postupom zrušené alebo zmenené orgánom na to príslušným. Za tohto stavu potom škoda deklarovaná žalobcami nemohla existovať v priamej a bezprostrednej príčinnej súvislosti s nezákonným územným rozhodnutím. I keď žalobcovia v priebehu konania viac krát zdôrazňovali previazanosť medzi územným rozhodnutím, na ktoré nadväzovalo stavebné povolenie, a teda rozvíjali teóriu, že územné rozhodnutie predstavuje podstatnú a rozhodujúcu príčinu vzniku škody, bez potreby dosiahnutia zrušenia i stavebného povolenia ako správneho aktu spojeného s výstavbou nehnuteľnosti, vo svojej argumentácii prehliadali, že nebyť práve stavebného povolenia, nedošlo by k výstavbe susednej nehnuteľnosti, ktorá okolnosť bola rozhodujúca vo vzťahu k nimi tvrdnému vzniku škody, resp. ku škode. Odvolací súd zdôrazňuje, že pokiaľ ide o zodpovednosť za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím, zákon č. 514/2003 Z. z. z dôvodu potreby prelomenia prezumpcie správnosti individuálnych správnych aktov predpokladá a vyžaduje vyslovenie nezákonnosti rozhodnutia na to povelaným orgánom v rámci inštančného postupu (napr. nadriadený správny orgán rozhodujúci o riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkoch, správny súd, ústavný súd). Z

dôvodu oddelenosti súdnej a výkonnej moci vyjadrenej v rozdielnych právomociach orgánov oboch sústav verejnej moci nie je súd rozhodujúci o náhrade škody oprávnený ani ako prejudiciálnu otázku skúmať zákonnosť právoplatného administratívneho rozhodnutia, a o to menej preskúmať jeho vecnú správnosť. Kompetenciu preskúmať zákonnosť správneho aktu má spomedzi orgánov súdnej moci len a výlučne správny súd na základe správnej žaloby za presne špecifikovaných zákonných podmienok. Prípadné nesplnenie zákonných predpokladov hmotnej povahy pre vydanie individuálneho správneho aktu však ani správny súd neskúma vecne (či boli alebo neboli splnené, čo by nahrádzalo činnosť správnych orgánov), ale len vo väzbe na zákonnosť preskúmaného rozhodnutia a postupu, ktorý jeho vydaniu predchádzal (k tomu rozhodnutie Ústavného súdu SR, sp. zn. II. ÚS 145/2019). Vzhľadom na skutočnosť, že stavba na pozemku susediaceho s parcelou žalobcov bola realizovaná práve na základe právoplatného stavebného povolenia a vo vzťahu k tomuto rozhodnutiu správneho orgánu nebola autoritatívne konštatovaná jeho nesprávnosť, či nezákonnosť ako predpoklad vzniku zodpovednosti za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím podľa § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z., s poukazom na prezumpciu správnosti rozhodnutí orgánov verejnej moci, treba toto rozhodnutie považovať za zákonné. Pričom práve bezprostredne a v priamej väzbe na predmetné rozhodnutie stavebného úradu žalobcovia vzhľadali vznik škody, spočívajúcej podľa ich tvrdení v znehodnotení ich rodinného domu v dôsledku výstavby susednej stavby. Vychádzajúc zo skutkových tvrdení v žalobe, škoda nemohla byť žalobcom spôsobená samotným postavením stavby v ich susedstve bez platného územného rozhodnutia, keď okolnosť, či stavba disponuje dokumentáciou vyžadovanou stavebným zákonom, prípadne inými predpismi na úseku územného plánovania a stavebného poriadku nemohla mať a ani nemá žiaden vplyv na hodnotu nehnuteľnosti žalobcov, a tým ani na nimi deklarovanú škodu.

9. Pokiaľ išlo o škodu samotnú a jej výšku, ktorej existenciu žalovaná namietala, žalobcovia túto deklarovali ako škodu skutočnú, resp. ako zmenšenie ich majetku spočívajúce v znížení hodnoty ich rodinného domu výstavbou susednej nehnuteľnosti. Odvolací súd zdôraznil, že je treba dôsledne rozlišovať medzi skutočnou škodou a tzv. ušlým ziskom, čo žalovaná pri spochybnení existencie škody na strane žalobcov nie celkom rešpektovala, keď okrem iného dôvodila nedostatkom prísľubu na uzatvorenie kúpnej zmluvy s konkrétnym subjektom, prípadne nepreukázaním, že uzavretie kúpnej zmluvy bolo znemožnené práve v dôsledku rozhodovania správnych orgánov; túto argumentáciu možno spájať skôr so škodou vo forme ušlého zisku. Ušlý zisk predstavuje totiž nenastalé zväčšenie (rozmnženie) majetku poškodeného, ktoré by bolo možné dôvodne očakávať s ohľadom na pravidelný beh vecí, pokiaľ by nebolo došlo ku škodnej udalosti. Pri ušlom zisku je rozhodujúce, akému majetkovému prospechu, ku ktorému malo reálne dôjsť, jednanie škodca, resp. protiprávne konanie alebo nezákonné rozhodnutie zabránilo. Žalovaná však v odvolaní v zásade namietala vznik škody ako majetkovej ujmy tak, ako ju skutkovo zdôvodňovali žalobcovia, majúci za to, že jej existenciu nepreukázali, a táto je len hypotetická; uvedenej argumentácii žalovanej možno priznať úspech. Odhliadnuc od skutočnosti, že žalobcovia sami spájali vznik škody s momentom realizácie susednej stavby, čo potvrdzuje správnosť záverov o absencii priamej a bezprostrednej príčinnej súvislosti medzi nimi deklarovanou škodou a uplatňovaným zodpovednostným titulom v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z., odvolací súd sa stotožnil s argumentáciou žalovanej, že túto pre účely prebiehajúceho konania nepreukázali. Podľa mienky odvolacieho súdu žalobcovia nepreukázali, že by sa akokoľvek zmenil ich majetkový status, a to práve v priamej a bezprostrednej väzbe na nezákonné územné rozhodnutie. Pokiaľ sa v tomto smere odvolávali na znalecký posudok 4/2015, ktorý nemal charakter súkromného znaleckého posudku (pre absenciu doložky o tom, že si je znalkyňa vedomá následkov vedome nepravdivého znaleckého posudku v zmysle § 209 ods. 2 C.s.p.), tvrdiac, že tento preukazuje vzniknutú škodu v sume 25.600 eur, treba uviesť, že takto ustálená škoda a jej výška celkom zjavne nereflekovala na spôsob určenia majetkovej škody a jej rozsahu.

10. Z obsahu znaleckého posudku 4/2015 odvolací súd zistil, že jeho predmetom bolo posúdenie znehodnotenia rodinného domu na ulici Pod Rovnicami 22 v Bratislave, súpisné č. 3364, na pozemku parcela č. 514/14 a č. 514/22, katastrálne územie Karlova Ves (v tom čase vo vlastníctve pôvodného žalobcu v 1. rade N.. H. R. a žalobkyne v 4. rade) rozostavanou stavbou susedného rodinného domu, zatiaľ bez súpisného čísla, na pozemku parcela č. XXX/X a parcela č. XXX/X, katastrálne územie W. P., a stanovenie výšky škody spôsobenej susednou výstavbou. Znehodnotenie nehnuteľnosti znalkyňa

pritom určila ako rozdiel všeobecnej hodnoty rodinného domu žalobcov s príslušenstvom za predpokladu, že susedná stavba je umiestnená v súlade s územno-technickými požiadavkami na výstavbu a za stavu súčasného, keď bol porušený minimálny odstup stavieb. Všeobecnú hodnotu nehnuteľností znalkyňa určila metódou polohovej diferenciácie a táto predstavovala najpravdepodobnejšiu cenu rodinného domu s príslušenstvom a pozemkom ku dňu vypracovania posudku, ktorú by nehnuteľnosti mali dosiahnuť na trhu v podmienkach voľnej súťaže, pri poctivom predaji, keď kupujúci a predávajúci budú konať s patričnou informovanosťou a opatrnosťou a s predpokladom, že cena nie je ovplyvnená neprimeranou pohnútkou. Podľa záverov uvedeného posudku predstavovala všeobecná hodnota nehnuteľností za predpokladu, že susedný rozostavaný rodinný dom by bol umiestnený v súlade s územnotechnickými požiadavkami na výstavbu, sumu 245.967,60 eura, z toho na samotný rodinný dom pripadala suma 216.934,90 eura, kým za stavu v rozpore s týmito požiadavkami predstavovala všeobecná hodnota sumu 220.345,98 eura, pri samotnom rodinnom dome sumu 194.337,52 eura; potom rozdiel všeobecných hodnôt zodpovedal sume 25.621,62 eura, čo podľa znalkyne predstavovalo po zaokrúhlení škodu v sume 25.600 eur (rozdiel pri rodinnom dome v sume 22.597,38 eura). Odvolací súd konštatoval, že podľa právnej teórie a ustálenej súdnej praxe predstavuje majetková škoda tie majetkové hodnoty, ktoré je potrebné vynaložiť na uvedenie veci do pôvodného stavu, resp. ide o zmenšenie existujúceho majetku poškodeného v porovnaní so stavom pred spôsobením škody. Deklarované znehodnotenie rodinného domu žalobcov, navyiac spolu s príslušenstvom a pozemkom, sa v danom prípade neodvíjalo od rozdielu ich všeobecnej hodnoty pred vydaním nezákonného územného rozhodnutia (ako stavu pred spôsobením škody) a po ňom (ako stavu po vzniku škody), ale od rozdielu tejto hodnoty za fiktívneho stavu vydania územného rozhodnutia, v ktorom by stavebný úrad umiestnil stavbu „v súlade s územnotechnickými požiadavkami pre výstavbu“ (ako stavu pred spôsobením škody) a za súčasného stavu; takto koncipovanú škodu a jej ustálenú výšku nemožno považovať za skutočnú, ale za hypotetickú, bez akejkoľvek väzby s nezákonným územným rozhodnutím. V kontexte uvedeného a jeho sumarizáciou zhrnul, že žalobcovia v konaní nepreukázali existenciu všetkých predpokladov na vyvodenie zodpovednosti žalovanej za škodu v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z., keď nepreukázali vznik škody, ako ani príčinnú súvislosť medzi uplatnenou škodou a nezákonným územným rozhodnutím. Na uvedenom základe napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmenil v zmysle § 388 C.s.p. tak, že žalobu v celom rozsahu zamietol.

11. Odvolací súd rozhodol o nároku na náhradu trov konania (prvoinštančného a odvolacieho) podľa § 396 ods. 2 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p a § 262 ods. 1 C.s.p. a žalovanej a intervenientovi, ktorí mali vo veci plný úspech, nepriznal proti žalobcom, ktorí úspech nemali, nárok na ich náhradu, nakoľko z obsahu súdneho spisu vyplýva, že im žiadne trovy v konaní nevznikli.

12. Proti tomuto rozsudku podali žalobcovia 1/ až 4/ v zastúpení advokátom včas dovolanie, a to z dôvodov podľa § 421 ods. 1 písm. a), písm. b) CSP. Dovolanie podávajú z dôvodov, že odvolací súd založil rozhodnutie napadnutým dovolaním na vyriešení právnych otázok tak, že žalobcovia v konaní nepreukázali existenciu všetkých predpokladov na vyvodenie zodpovednosti žalovanej za škodu v zmysle zákona číslo 514/2003 Z. z., keď nepreukázali vznik škody ako ani príčinnú súvislosť medzi uplatnenou škodou a nezákonným rozhodnutím. S poukazom na tieto závery odvolacieho súdu sú podľa že žalobcov 1/až 4/relevantnými právnymi otázkami v tejto veci nasledovné právne otázky:

A/ vznik škody na strane žalobcov v zmysle toho ako ju tvrdili uplatnili v konaní

B/ príčinná súvislosť medzi dnes základným rozhodnutím orgánu verejnej moci a žalobcami uplatnenou škodou v kontexte zákona číslo 514/2003 Z.z..

13. A d 1/ právna otázka - preukázanie vzniku škody. Vo vzťahu k tejto otázke prípustnosť dovolania žalobcovia 1/až 4/vyvodzujú z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b) CSP keďže táto otázka v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená. Odvolací súd nesprávne v napadnutom rozhodnutí dospel k záveru, že žalobcami koncipovanú škodu a jej ustálenú výšku nemožno považovať za skutočnú, ale za hypotetickú bez akejkoľvek väzby s nezákonným územným rozhodnutím. Žalobcovia podľa odvolacieho súdu nepreukázali, že by sa akokoľvek zmenil ich majetkový status a to práve v priamej a bezprostrednej

väzby na nezákonné územné rozhodnutie. Súd prvej inštalácie potvrdil, že skutočnou škodou môže byť i zmenšenie existujúceho majetku poškodeného v porovnaní so starým, aký tu bol pred spôsobením škody. Škodou teda môže byť aj ujma spočívajúca v znížení hodnoty vecí, následky škodovej udalosti v danom prípade nezákonného rozhodnutia oproti stavu pred poškodením. Žalobcovia sami spájali vznik škody s momentom realizácie susednej stavby, k umiestneniu stavby susednej nehnuteľnosti tým došlo v rozpore so všeobecnými technickými požiadavkami na výstavbu konkrétne s ustanovením § 6 vyhlášky číslo 532/2002 Z.z. ohľadom odstupovej vzdialenosti stavieb. Odstupovú vzdialenosť medzi domami porušujúca všeobecne technické požiadavky na výstavbu výrazne ovplyvňuje denné osvetlenie a presvetlenie rodinného domu žalobcov a celkovej zachovanie pohody bývania. Objektívne bola znížená hodnota dotknutých nehnuteľností vo vlastníctve žalobcov, ktoré susedia s novou stavbou uskutočnenou podľa medzitým zrušeného nezákonného územného rozhodnutia a to v porovnaní s pôvodným stavom, respektíve zostal, ktorý by existoval, ak by predmetná susedná stavba na parcele číslo 512/2 bola umiestnená v súlade s územno technickými požiadavkami na výstavbu podľa vyhlášky číslo 532/2002 Z. z.. Zníženie hodnoty nehnuteľnosti vo vlastníctve žalobcov predstavuje škodu vzniknutú na ich strane v dôsledku realizácie predmetnej stavby v rozpore s príslušnými územno technickými požiadavkami na výstavbu v porovnaní so stavom, ak by nedošlo k porušeniu základných povinností správnym orgánom - vydaním nezákonného územného rozhodnutia T.3. Ak by bola umiestnená a realizovaná stavba za predpokladu dodržania aspoň minimálne nich zákonom požadovaných všeobecných technických požiadaviek na výstavbu najmä odstupovej vzdialenosti a takým spôsobom bola žalobcami v konaní deklarovaná aj preukázaná príslušným znaleckým posudkom.

14. Podľa žalobcov sú pre správne právne posúdenie právnej otázky vzniku škody podstatné nasledovné skutočnosti:

1/ vo vzťahu k vzniku škody treba vychádzať z chápania pojmu škoda v právnom zmysle, ktoré spočíva v peniazmi vyjadriteľnej ujme na majetku poškodeného a zahŕňa nielen reálne viditeľné poškodenie hmotného majetku, ale aj majetkovú škodu predstavujúcej zníženie hodnoty majetku v porovnaní so stavom pred škodovou udalosťou podľa judikatúry. Ak sa škodovou udalosťou znížila hodnota vecí vlastníkov, vznikla škoda v okamihu znehodnotenia vecí bez ohľadu na to či vynaložil prostriedky na uvedenie vecí do pôvodného stavu, či na odstránenie zdroja vzniku škody, napríklad rozhodnutia spisová značka 25 Cdo 2855/2004, 25 Cdo 552/2003, 25 Cdo 2947/1999 za majetkovú stratu na strane poškodeného možno považovať všeobecne, že níženie hodnoty vecí obvykle určené porovnaním majetkové hodnoty pred a po poškodení, ktoré sa kvantifikuje práve na základe znaleckého posúdenia, ma základe určenia obvyklej ceny a podobne.

2/ Z hľadiska žalobcov je nepochybné, že v dôsledku vydania predmetného súdom zrušeného nezákonného územného rozhodnutia v spojení s následnými právnymi a faktickými úkonmi, ktoré vyústili do reálneho uskutočnenia susednej stavby bola objektívne znížená hodnota rodinného domu žalobcu a to v porovnaní s pôvodným stavom, ktorý by existoval, ak by predmetná susedná stavba bola umiestnená v súlade s územnými technickými požiadavkami na výstavbu podľa vyhlášky číslo 532/2002 Z.z.. Pri nehnuteľnostiach nemusí ísť o priamy zásah do podstaty vecí či iné fyzické poškodenie, ale môže ísť o nejakú inú vonkajšiu skutočnosť, respektíve udalosť, ktorá má za následok zníženie hodnoty nehnuteľnosti.

3/ Odvolací súd neprihliadal primerane na konkrétne okolnosti prípadu v zmysle § 6 vyhl. číslo 532/2002 Z.z. ohľadom odstupovej vzdialenosti nikdy nebolo spochybňované oprávnenie vlastníka susedného pozemku uskutočniť stavbu ako takú v príslušnej obci v odstupovej vzdialenosti čo objektívne na danom pozemku bolo realizovateľné a žalobcovia s tým počítali.

15. Žalobcovia sa rozhodli uplatniť náhradu škody podľa zákona číslo 514/2003 Z.z. v takej výške ako bolo špecifikované v žalobe a v znaleckom posudku to znamená v porovnaní so stavom, ak by susedná stavba bola umiestnená a realizovaná za predpokladu dodržania spolu minimálne iných zákonom

požadovaných všeobecných technických požiadaviek na výstavbu. Žalobcovia majú za to, že nimi uskutočnenie odôvodňuje uplatnenie nároku na náhradu škody zodpovedá príslušným zákonným ustanoveniam. Žalobcovia poukazovali na ustanovenie § 16 ods. 4 zákona číslo 516 003 Z. z. podľa ktorého pri uplatnení nároku na súde môže poškodený požadovať úhradu len v rozsahu nároku, ktorý bol predbežne prerokovaný a z titulu, ktorý bol predbežne prerokoval nič z tohto prakticky vyplýva nutnosť preukázania výšky škody v konaní na súde na základe toho istého podkladu znaleckého posudku ako v predbežnom prerokovaní nároku podľa § 15 a nasledovné zákona číslo 514/2003, prípadne vypracovanie nového znaleckého posudku po predbežnom prerokovaní nároku na náhradu škody pre účely podania žaloby na súd by vzhľadom na rôzne časové a vecné okolnosti mohol spôsobiť rozpor s ustanovením § 514/2003 Z. z. a z tohto dôvodu bolo namieste, aby bolo zachované preukázanie výšky v danom konaní práve týmto konkrétnym znaleckým posudkom. Žaloba na náhradu škody bola podaná v súlade s vtedy účinnými ustanoveniami O.s.p. pričom znalecký posudok bol predložený ako riadny listinný dôkaz súlade s ustanoveniami zákona číslo 514/2003 Z.z.. Prípadná požiadavka na vypracovanie nového súkromného znaleckého posudku počas konania by bola v rozpore s týmto zákonom predpokladaným postupom žalobcovia majú len zato, že existencia škody a jej výška bola riadnym spôsobom preukázaná a nárok žalobcov mal byť rozsudkom odvolacieho súdu priznaný.

16. Ad 2/ právna otázka preukázanie príčinnej súvislosti medzi nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci a žalobcami uplatnenou škodou v tejto časti žalobcovia dovolania vyvodzovali z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a), c) C.s.p. keďže pri riešení právnej otázky sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

17. Pokiaľ išlo o otázku príčinnej súvislosti medzi nezákonným rozhodnutím a škodou v danej veci odvolací súd sa s ňou zaoberal už prvotnom odvolacom konaní po vydaní rozsudku súdu prvej inštancie zo dňa 15.06.2017, pričom uznesením zo dňa 30.01.2020 spisová značka 3Co/326/2018 - 278, ktorým zrušil napadnutý rozsudok a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, uviedol aj právny názor k veci podľa ktorého mal súd prvej inštancie postupovať a to tak, že uložil súdu prvej inštancie povinnosť zamerať sa na zistenie príčinnej súvislosti medzi nezákonným rozhodnutím a škodou a skúmať či nezákonné rozhodnutie, ktorým stavebný úrad rozhodol o umiestnení stavby bolo tou príčinou, ktorá mala priamo a bezprostredne za následok žalobcami deklarované znehodnotenie nehnuteľnosti. Súd mal prihliadať na to, že aj keď územné rozhodnutie a stavebné povolenie spolu úzko súvisia, bez územného rozhodnutia nie je možné vydať stavebné povolenie, zrušením územného rozhodnutia nestráca stavebné povolenie na základe, ktorého sa až následne realizuje stavba, platnosť. Žalobcovia v konaní podrobne argumentovali prečo sa za príčinu vzniku škody na ich strane v kontexte osobitnej zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci podľa zákona číslo 514/2003 Z.z. má považovať zrušené nezákonné územné rozhodnutie. Žalobcovia argumentovali, že práve dotknuté nezákonné územné rozhodnutie bolo s určitosťou izolované ako hlavná rozhodujúca príčina vzniku nárokovanej škody, čím bola podľa nich ustálená existencia príčinnej súvislosti medzi nezákonným rozhodnutím a škodou v zmysle zákona číslo 514/2003 Z. z.. Odvolací súd sa omnoho viac ako otázkou samotnej príčinnej súvislosti zaoberal otázkou zákonnosti stavebného povolenia, respektíve prezumpcie jeho správnosti. Žalobcovia však v konaní nespochybnili platnosť stavebného povolenia len uviedli, že vzhľadom na všetky okolnosti využili všetky aktuálne dostupné právne prostriedky v rámci jednotlivých konaní na ochranu svojich práv, avšak zrušenia stavebného povolenia sa objektívne nebolo možné domôcť, čo ešte viac podporuje tvrdenie žalobcov o tom, že ako hlavnú príčinu škody v tomto prípade možno označiť práve nezákonné územné rozhodnutie, ktoré nepochybne malo za následok konkrétne umiestnenie susednej stavby danej odstupovej vzdialenosti. Samotné stavebné povolenie, ktorým sa odvolací súd siahodlho zaoberá už nemohlo nič zmeniť na umiestnení stavby povolenom územným rozhodnutím, čo opakovane potvrdili aj samotné dotknuté správne orgány v príslušných konaniach a vyplýva to práve z povahy, respektíve účelu územného a stavebného konania. Neskoršie zrušenie právoplatného rozhodnutia správneho orgánu má spätné účinky, rozhodnutie sa zrušuje od počiatku, a teda sa tým potvrdzuje, že rozhodnutie bolo nezákonné a konanie škodcu bolo nezákonné už v čase vydania rozhodnutia. Žalobcovia poukazovali na to, že odvolací súd v napadnutom rozsudku necitoval neodkazoval na konkrétne judikáty v rámci ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu vo vzťahu k právnym otázkam, na ktorých založil rozhodnutie napadnuté dovolaním, pritom podľa § 300 93 ods. 2

CSP v odôvodnení rozhodnutia odvolací súd, prípadne odkáže aj na ustálenú rozhodovaciu prax. V prípade odklonu mal byť tento postup odvolacieho súdu dôkladne odôvodnený. Podľa žalobcu pre správne právne posúdenie právnej otázky príčinnej súvislosti medzi nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci a uplatnenou škodou v rozpore s jej riešením zo strany odvolacieho súdu žalobcovia poukazujú na to, že medzi nezákonným rozhodnutím a škodou zákon číslo 514/2003 Z. z. osobitne nevymedzuje príčinnú súvislosť a preto ide o skutkovú otázku, ktorá môže byť riešená len v konkrétnych súvislostiach a nie je pritom rozhodujúce časové hľadisko, ale vecná súvislosť. Žalobcovia pri posudzovaní príčinnej súvislosti vychádzali z reťazca hlavných právnych úkonov a to nezákonné územné rozhodnutie neskôr zrušené Krajským súdom v Bratislave a stavebné povolenie vydané vtedy ešte na základe platného územného rozhodnutia v stavebnom povolení sa však už o umiestnení stavby nerozhodovalo, toto bolo predmetom územného rozhodnutia. Výstavba susednej nehnuteľnosti nastala v čase, keď už bolo zrušené nezákonné územné rozhodnutie. Samotná škoda, jej vznik bol zavŕšený až samotnou stavbou v takých parametroch, ktoré majú reálny vplyv na denné osvetlenie a preslnenie domu žalobcov. Podstatné je, že zrealizovaná stavba bola umiestnená v rozpore s podmienkami stanovenými právnymi predpismi v dôsledku toho, že sa rozhodlo v územnom konaní o umiestnení tejto stavby.

18. Žalobcovia 1/ až 4/poukazovali na to, že zisťovaním príčinnej súvislosti znamená, že z celej reťaze všeobecnej príčinnosti treba sledovať iba tie príčiny a následky, ktoré sú dôležité pre vznik zodpovednosti za škodu, súd konkrétne zisťuje konkrétnu škodu, či niektorá zo skutočností bola príčinou vzniku škody. Dôvodom vzniku škody môže byť viacero príčin, v takom prípade je potrebné zistiť vzťah medzi nimi či nie je príčina hlavná, ktorá viedla k vzniku škody a ostatní mali len pri združení charakter posúdenie, ktoré príčiny sú hlavné a ktoré sú podružné je vecou posúdenia konkrétnych okolností rozhodnutí Najvyššieho súdu SR. Súd mal súd ustáliť rozhodujúcu príčinu vzniku škody v tomto prípade podľa žalobcov prvom prvotnou príčinou a rozhodujúcou príčinou bolo nezákonné územné rozhodnutie. Príčinná súvislosť medzi škodou a nezákonným rozhodnutím je daná len vtedy, ak by škoda pri absencii nezákonného rozhodnutia nevznikla, teda musí ísť o priamu nielen sprostredkovanú príčinu vzniku škody, je práve evidentné, že nebyť vydania nezákonného územia jeho rozhodnutia by nedošlo k vydaniu stavebného povolenia. Žalobcovia ako účastníci stavebného konania riadne uplatnili námietky, v ktorých argumentovali, že predmetná navrhovaná susedná stavba sa nezaháji, nezodpovedá príslušným všeobecným technickým požiadavkám na výstavbu ustanovený osobitným predpisom konkrétne vyhláškou číslo 532/2002, avšak stavebný úrad (intervenient) námietky v celom rozsahu zamietol a stavebníkovi vydal stavebné povolenie. V odôvodnení rozhodnutia stavebný úrad (intervenient) uviedol, že zamietol námietku žalobcu z dôvodu, že celý text námietky smeroval k samotnému umiestneniu stavby rodinného domu a rovnaké námietky už boli uplatnené v územnom konaní, pričom účastníci boli upozornení, že v zmysle § 69 ods. 1 stavebného zákona v odvolacom konaní sa neprihliada na námietky a pripomienky, ktoré mali byť, alebo ktoré mohli byť uplatnené v územnom konaní, alebo pri prerokovaní územného plánu zóny. S poukázaním na § 61 ods. 1 stavebného zákona, stavebný úrad uviedol, že v zmysle § 62 ods. 1 stavebného zákona len skúmal či dokumentácia spĺňa zastavovacie podmienky územného rozhodnutia, ak dokumentácia predložená v stavebnom konaní v danom prípade bola v súlade so zastavovacími podmienkami územného rozhodnutia, bola aj v súlade s ustanoveniami vyhlášky číslo 532/2002 Z. z.. Žalobcovia záverom konštatovali, že svojím žiadnym konaním nezapríčinili vznik škody, ale škoda bola spôsobená nezákonným rozhodnutím. Žalobcovia poukazovali na uznesenie Najvyššieho súdu z 27.01.2021 spisová značka 5 Cdo 67/2018 podľa ktorého vo výklade príčinnej súvislosti je prax dovolacieho súdu jednotná a to dlhodobo. Zhodne ustálili, že vzťah príčiny a následku musí byť priamy bezprostredný neprerušovaný, nestačí ak je iba sprostredkovaný. Ak bola príčinou vzniku škody iná skutočnosť, zodpovednosť za škodu nevznikla, príčinou škody môže byť len tá skutočnosť, že bez nej by škodný následok nevznikol, pritom nemusí ísť o príčinu jedinú, stačí ak ide o jednu z príčin, ktorá sa podieľa na nepriaznivom následku, o ktorého odškodnenie ide, ale musí ísť o príčinu podstatnú. Ide o bod 25 odôvodnenia uznesenia 5 Cdo 67/2018. Dovolateľ v danej veci tvrdil, že rozhodovacia prax dovolacieho súdu bola rozdielna vo výklade príčinnej súvislosti medzi škodou a nezákonným rozhodnutím podľa ktorého pri posudzovaní vzniku zodpovednosti za škodu má zásadný význam otázka v čom konkrétne škoda spočíva a pri zisťovaní príčinnej súvislosti dej musí byť preto priamy bezprostredný neprerušovaný nestačí iba sprostredkovaný. Iný názor na riešenie nastolenej otázky

videli v rozhodnutiach zo 7 Cdo 27/2011 20.03.2012, v ktorom Najvyšší súd uviedol, že vzťah príčinnej súvislosti škoda vznikla následkom nezákonného rozhodnutia teda, ak je nezákonné rozhodnutie a škoda vo vzájomnom pomere príčiny a následku, a teda je preukázané že nebyť nezákonného rozhodnutia ku škode by nedošlo, ak bola príčinou vzniku škody iná skutočnosť zodpovedá za škodu nevzniká príčinou škody môže byť len tá skutočnosť, že bez nej by škodný následok nevznikol, pritom nemusí ísť o príčinu jedinú, stačí ak ide o jednu z príčin, ktorá sa podieľa na nepriaznivom následku, o ktorého odškodnenie ide, a to o príčinu podstatnú. Žalobcovia 1/až 4 na podporu svojich právnych názorov odkázali na rozhodnutia Najvyššieho súdu spisová značka 6MCdo/11/2010 zo dňa 31.01.2012, spisová značka 7 Cdo 27/2011 zo dňa 30.03.2012, spisová značka 6 Cdo 103/2011 zo dňa 30.04.2013 a spisová značka 9Co/93/2014 zo dňa 21.04.2016 s tým že ide o judikatúru vo vzťahu k úvahe *condicio sine qua non*. Pre kauzalitu viacerých príčin v rámci posúdenia príčinnej súvislosti rozhodujúca vecná súvislosť príčiny a následku a túto nemožno riešiť iba vo všeobecnej rovine. V závere žalobcovia 1/ až 4/ navrhovali, aby dovolací súd v súlade s § 449 ods. 3 v spojení s § 451 ods. 1 a § 453 ods. 2 CSP rozhodol vo veci rozsudok tak, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu mení, pričom prizná žalobcom celú istinu nároku 25 600 Eur s príslušenstvom a to úrokmi z omeškania od 05.11.2015 do zaplatenia, titulom náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci podľa zákona číslo 514/2003 Z.z. a súčasne žiadali priznať aj náhradu trov konania.

19. Žalovaný sa k dovolaniu žalobcov písomne nevyjadril. Intervenient sa k dovolaniu žalobcov písomne nevyjadril.

20. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podali žalobcovia 1/ až 4/, v ktorých neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpený v súlade s ust. § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), preskúmal vec a dovolanie žalobcu podľa § 448 CSP zamietol.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP

21. Podľa § 421 ods. 1, písm. b) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok („CSP“) dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená .

22. Najvyšší súd konštatuje, že žalobcom položené právne otázky v dovolacom konaní sú prípustné. Podľa poznatkov dovolacieho súdu neboli doteraz v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu vyriešené.

23. Dovolací súd zistil, že žalobcovia v žalobe skutkovo odôvodňovali škodu tým, že v dôsledku nezákonného rozhodnutia, resp. stavby bez platného územného rozhodnutia, bola znížená hodnota ich rodinného domu, a tým im vznikla škoda. Z charakteristiky rozhodnutia o umiestnení stavby vyplýva, že ide o rozhodnutie, ktorým sa stavba priamo nerealizuje, keďže k jej realizácii dochádza až na základe stavebného povolenia; rozhodnutie o povolení stavby je teda rozhodnutím, na základe ktorého boli splnené právne podmienky pre výstavbu susednej nehnuteľnosti a bez jeho existencie by stavebník nemohol stavbu postaviť. Toto rozhodnutie požíva vlastnosť prezumpcie správnosti individuálneho správneho aktu, a teda je potrebné na neho hľadiť ako na rozhodnutie zákonné, dokiaľ nebolo zákonným postupom zrušené alebo zmenené orgánom na to príslušným. Za tohto stavu potom škoda deklarovaná žalobcami nemohla existovať v priamej a bezprostrednej príčinnej súvislosti s nezákonným územným rozhodnutím. Na územné rozhodnutie nadväzovalo platné stavebné povolenie. Bez zrušenia i stavebného povolenia ako správneho aktu spojeného s výstavbou nehnuteľnosti nemožno identifikovať samostatnú príčinnú súvislosť medzi územným rozhodnutím, ktorého realizácia sa uskutočňovala stavebným povolením. Bez stavebného povolenia by nebolo možné stavbu legálne realizovať. Stavebné

povolenie je v príčinnej súvislosti s realizáciou stavby ako stavebnej konštrukcie.

24. Odvolací súd v bode 35 odôvodnenia napadnutého rozsudku uviedol, že : „ Odvolací súd v prvom rade udáva, že v prípade zodpovednosti štátu podľa zákona č. 514/2003 Z. z. sa vyžaduje, aby nezákonné rozhodnutie alebo niektorý z iných zákonných titulov a vznik škody boli v logickom slede, t. j. aby nezákonné rozhodnutie bolo príčinou a vznik škody, v uplatnenom rozsahu, následkom tejto príčiny. Súdna prax sa zhoduje v tom, že nestačí iba pravdepodobnosť príčinnej súvislosti, či okolnosti nasvedčujúce jej existencii, ale pre úspešné uplatnenie nároku na náhradu škody sa vyžaduje preukázanie kauzálnej súvislosti. *Conditio sine qua non* je, či by škodlivý následok nastal bez nezákonného rozhodnutia. Ak bola príčinou vzniku škody iná skutočnosť, zodpovednosť za škodu nenastáva. Zodpovednosť však nemožno robiť závislou na neobmedzenej kauzalite. Atribútom príčinnej súvislosti je „priamosť“ pôsobenia príčiny na následok, pri ktorej príčina priamo (bezprostredne) predchádza následku a vyvoláva ho. Vzťah príčiny a následku preto musí byť priamy, bezprostredný, neprerušený, nestačí iba jeho sprostredkovanosť. Rozhodujúca je vecná súvislosť príčiny a následku, ktorú nemožno riešiť vo všeobecnej rovine, ale vždy v konkrétnych súvislostiach, pričom zodpovednostný titul musí byť príčinou dôležitou, podstatnou, a teda značnou“.

25. Dovolací súd konštatuje, že odvolací súd v bode 38 napadnutého rozsudku správne uviedol, že : „Vzhľadom na skutočnosť, že stavba na pozemku susediaceho s parcelou žalobcov bola realizovaná práve na základe právoplatného stavebného povolenia a vo vzťahu k tomuto rozhodnutiu správneho orgánu nebola autoritatívne konštatovaná jeho nesprávnosť, či nezákonnosť ako predpoklad vzniku zodpovednosti za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím podľa § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z., s poukazom na prezumpciu správnosti rozhodnutí orgánov verejnej moci, treba toto rozhodnutie považovať za zákonné...“.

26. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol v zmysle § 453 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p a § 262 ods. 1 C.s.p. a žalovanej a intervenientovi, ktorí mali vo veci plný úspech, nepriznal proti žalobcom, ktorí úspech nemali, nárok na ich náhradu, nakoľko z obsahu súdneho spisu vyplýva, že im žiadne trovy v konaní nevznikli.

27. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.